

njegov otroški svet, si v idrijskem gradu ogledati njegovo ljubljansko delovno sobo, odprto že leta 1971, kjer je vse tako razvrščeno, kakor je bilo v njegovem stanovanju v Puharjevi ul. 3, z lično ljubko malo figuro na pisalni mizi – z lukarico, ki so mu jo podarili učenci iz Gorišnice pri Ptuju ob zadnjem obisku: rad je zahajal med šolarje – vse do poslednjih mesecev... In prav gotovo so mnogi obiskali njegov grob v tihotnem gaju smrti v Solkanu pod goro Sabotin, kjer se je 20. septembra 1970 zbrala velikanska množica – veliko, veliko preprostih ljudi: bilo je slovesno, žalostno in prisrčno slovo od vélikega rojaka, ki je vselej pokončen za ceno številnih žrtev tudi s peresom branil osnovne pravice ogroženega ljudstva. Praznovanja oživljajo spomin, ki kljubuje času in smrti ter ohranja radost življenja in solze – bisere bolečin. Ustvarjalec nam prepušča v spomin svojo umetnino in z njo ostaja med nami.

Odgovor »nevkretnega stihoklepa« Ervinu Fritzu

Sodobnost št. 8–9, str. 8799; št. 10, str. 991)

1.

Dušan Užaljen? Jaz nikoli. – Kar naj se razpištoli,
Ludvik je reva, kdor se obrne, pa izza vogla vrne.
Čist bodi cilj vračila! Ne vem: je tebe učila
udarjati baraba ali le figababa?

2.

Ko rečem *Fritz*, se sliši *fric*, nomen est omen.
Da jaz sem ti, bi bil bolj fer, predvsem bolj skromen,
če sodil bi, še v jezi bi pošteno sodil.
Sam veš: ne gre za *fric!* – Sodnik čas bo razsodil.

Ostrice 7

Dušan Ne veš, ko vzkrešeš iskro,
Ludvik bo grela in žgala,
veš pa, če hraniš kačo,
ti s strupom bo zavdala.

* * *

Bil je nek malo bister mož,
dejali so: Minister boš!
Stvari so šle, kot pač gredo,
sprehajal se je on, garalo pa ono.

Zdaj hodi naš veljavni mož
kramarit v daljavo Romarišče,
pasal je v Trstu Ponteroš,
ne išče več blago, le še stranišče.

* * *

»(Jezus je vzel) pet hlebov in dve ribi . . . , jih blagoslovil . . . , nato je hlebce razlomil in dal učencem, učenci pa množici . . . in vsi so jedli in se nasitili . . . (Matej, 15–23).

Pri nas bo lačni penzionist
kmalu se moral potruditi
(kot svojčas mili Jezus Krist)
s čudežem kruh in ribe pomnožiti.

* * *

Dr. Jože Mencinger, podpredsednik vlade, je svojčas v neizbrani slovenščini izjavil, da imamo upokojenci previsoke pokojnine . . .

Žiga, žaga – trebuh preč,
prato ne boš jedu več,
jedu jo bo, kar ni fer,
le še dohtar Mencinger.

* * *

Jemlješ, dokler pač jemlješ; ko se ne dá več vzeti,
ne moreš kar na prazno začetek s koncem speti,
zrak dihaš, a od zraka se res ne dá živeti.
Če veš, da lok se zlomi, ne smeš ga prenapeti!

* * *

Dve stranki in v obeh so najtrši špecialci,
najmlajši pravi, da so vsi mojstrski igralci,
premalo je treniral in streljal mimo gola –
življenje je kot fusbal: od šol najtrša šola.

»Kot kaže, imajo zločinci in ščurki skupno vsaj eno lastnost: več denarja ko potrošite za to, da bi jih pregnali, večja je njihova odpornost« (Gea, september 1990, str. 11).

Kjer so po luknjah ščurki skriti,
le dvoje treba je storiti:
iz lukenj jih na plan spoditi,
ali pa luknje zamašiti.

* * *

Ko daješ čast le sebi, jo drugemu odžiraš,
učili so nas modri, da se nazaj ne oziraš,
če nočeš, da si priča, odkod je kri pritekla.
Veš, kdo je kriv! Prihodnost pa ni še zadnje rekla.

* * *

Čas celi rane, brazgotin ne more skriti,
ko najmanj si želiš, spomin pomeša niti,
je težje pozabiti, kot pa odpustiti,
kdor hoče odpustiti, mora najprej pozabiti.

* * *

Ne dolži ogledalo, saj ne laže,
magnetna igla le na sever kaže,
kar prav je, naj velja urbi et orbi,
lažna svoboda nosi glavo v torbi.

* * *

Svobodo ne odpraviš
s sovražnostjo sektaštva,
sovraštvo ne zadaviš
s ponavljanjem sovraštva.

* * *

Puntarske modrijane pretepali so z biči,
še zdaj velja, da jezik lahko telo uniči,
zamenjajo sodnika, prav dajo krivi priči,
najlažje je: resnico do golega ostriči.

* * *

Udariš nas po enem, nastavimo še drugo,
skoz mučno zgodovino: za batine – uslugo,
močnejši žre šibkejše, odpornosti ne uniči,
ko brani se, še osa lahko do smrti piči.

delitev – verjetno Marcuse – vseskozi pa je v ospredju film, ne glede na žanr ipd. Ima smisel za bistvo zaznavanja in opredelitve, pri tem pa rad uporablja paradoks. Obilje tujih izrazov ni vedno potrebno in bi na koncu lahko dodal kar obsežen slovarček; seveda pa najde za strokovne izraze povečini sprotne odmerjene razlage. Ponekod bralec ne bo našel istega mišljenja, kot si ga je ustvaril sam, kar je za polemično samospoznanje

le koristno. V mnogočem pa njegova knjiga odkriva – brez želje po vrednotenju! – »podtalnico« v temeljnih pogledih na filme omenjenih let, včasih s ptičje perspektive, in s tem s smislom za bistvo. Gotovo pa je O Hollywoodu v osemdesetih knjiga, ki jo bo vsak ljubitelj in poznavalec filmov vzel v roke z veseljem – in s pridom.

Igor Gedrih

Popravki

tiskarskih napak v Ostricah Dušana Ludvika (Sodobnost 1990, št. 12):

- str. 1208 (Odgovor . . .) prav: (Sodobnost št. 8–9, str. 879; . . .)
- str. 1208 (Ostrice, 7. vrsta od spodaj) prav: bo grela ali žgala,
- str. 1209 (2. vrsta od zgoraj) prav: kramarit v daljno Romarišče,
- str. 1209 (6. vrsta od zgoraj) prav: (Matej, 14,15–23).
- str. 1216 (3. vrsta od spodaj) prav: stihoklepa«

V prvi (1.) številki je v kazalu izpadlo ime *Alenke Goljevšček*. V prejšnji (2.) številki se je na zadnji strani ovitka zgodila neljuba napaka ob imenu ene naših sodelavk, avtorica novel *Prva ljubezen* je Marija *Vojskovič* (in ne Vogrič). Vsem trem, Dušanu Ludviku, Alenki Goljevšček in Mariji Vojskovič, se zaradi teh spodrseljavev iskreno opravičujemo. Ur.